

Optimální doba očkování mladých králíků proti moru (Rabbit Haemorrhagic Diseases)

(Chovatel - červen 2000)

Přestože statistické údaje o výskytu nálezů na našem území v uplynulém období o moru králíků nehovoří, je nejvhodnější doba připomenout zásady prevence proti této nejnebezpečnější nákaze králíků.

Většina mláďat přichází na svět v měsících únor až květen /zejména těch, s kterými počítáme na výstavy a do dalšího chovu/, nyní jsou jim nejvíce 3 – 4 měsíce a mohou být, při zanedbání prevence, v reálném ohrožení.

Oficiální platná doporučení jsou jednoznačná: králíky očkovat od stáří 10 týdnů, v případě nepříznivé nálezové situace je možno očkovat již ve stáří 6 týdnů, pak je nutno revakcinovat za 4 týdny.

Praxe však nastoluje další praktické otázky: kdy je nepříznivá nálezová situace, jaká je účinnost, jaké jsou náklady, jak očkování zorganizovat, když jsou mláďata různého stáří? Není přeci možné očkovat vždy při dosažení vhodného věku, pak bychom veterináře volali 2x týdně? Tyto otázky jsou chovateli pokládány takřka denně!

Při plánování prevence je nutno připomenout následující:

- 1. Mláďata jsou nejvíce ohrožena ve stáří od dvou měsíců**, i v zamořeném prostředí zpravidla onemocní mláďata pod 60 dní stáří. Vyjimečně však mohou uhynout králíci i v tomto věku pokud jsou imunitně oslabeni – například v důsledku příbuzenské plemenitby.
- 2. Protilátky získané od matky přetrvávají u králíčat do věku cca 40 až 42 dnů**, očkování před dosažením tohoto stáří je zcela neúčinné a tedy zbytečné. Každý den nad doporučených 6 týdnů však mírně prodlouží dobu k revakcinaci.
- 3. Nejvýznamnější cestou přenosu RHD je přenos prachovými částicemi s virem** – a jeho prostřednictvím všemi možnými cestami: větrem, krmivem

/seno, sláma, zrniny/, zvířata atd. **Nepříznivou nákazovou situaci můžeme očekávat celoročně zejména v závislosti na vývoji počasí. Suché, větrné počasí zejména v teplém ročním období /ale i v zimě/ je vždy signálem pro zvýšenou pozornost.**

4. Inkubační doba RHD je velmi krátká /do 2-3 dnů/ a průběh onemocnění je velmi rychlý zpravidla se smrtelným koncem.

5. Naopak vytvoření imunity po vakcinaci trvá poměrně dlouhou dobu – 10 až 14 dnů. Vakcinační zákrok v zasaženém chovu je zpravidla málo efektivní, králíci mohou onemocnět a uhynout ještě 14 dní po naočkování.

6. Imunita spolehlivě chrání králíka po dobu 6 měsíců, v nepříznivých nákazových podmínkách již byla zaznamenána řada ztrát chovných zvířat těsně po uplynutí této doby imunity.

Z těchto poznatků vyplývají následující doporučení:

- **nyní je nepříznivá nákazová situace – suché a velmi teplé počasí posledních týdnů s častým větrem bylo /aniž bych byl pesimistou/ optimálním pro šíření moru**

- v tomto období / duben – červenec/ **mláďata očkovat ve stáří 42 až 56 dní,** doočkování plánovat nejdéle ve čtrnáctidenních intervalech - za měsíc už může být pozdě!

- mladé chovné králíky revakcinovat za měsíc /případně i o něco později, zejména pokud byli očkováni později než přesně 42. den

- **chovná zvířata vakcinovat 2x ročně nejlépe v období březen - duben a září až říjen**

- nutné jsou přesné chovatelské i veterinární záznamy - data narození jednotlivých vrhů, termíny vakcinace konkrétních zvířat – každé opomenutí nebo přehlédnutí může mít nepříjemné následky!

- vzrůstá význam úzké spolupráce s ošetřujícím veterinárním lékařem, i vzhledem k nákladům je vhodné vakcinaci organizovat v kolektivech našich ZO / i zde by se měli projevit výhody organizovaného chovatelství/

- účinnost vakcinace proti RHD považuji, při dodržení příslušných zásad, za vynikající. Ke ztrátě naočkovaného králíka může dojít v důsledku moru jen vyjímečně, procentního není na tomto světě nic.

Existuje hodně chorob, proti nimž zvířata očkujeme, snad u žádného onemocnění však není riziko ztrát nenačkovaných jedinců tak velké jako u moru králíků. Ztráty v chovu mohou být téměř 100% a také možnost přenosu infekce do chovu je téměř stoprocentní. Představit si možnost úspěšného chovu králíků bez očkování je alespoň pro mě nemožné a výše uvedené zásady prevence mohou pomoci i Vám.

MVDr. Miloslav MARTINEC